

Două spectacole de operă la București

(Costin Popa – 11 decembrie 2018)

În noiembrie și decembrie, am ales la întâmplare dintre titlurile curente, de stagiune. Drept eventuale criterii de selecție ar putea fi apariția ca Violetta din „Traviata” verdiană a sopranei croate Lana Kos, Desdemona din recenta premieră cu „Otello” și debutul tenorului Paul Lungu în Lenski din „Evgheni Oneghin” de Ceaikovski. Doi tineri artiști.

Interpreta Violettei s-a implicat progresiv în rol

Într-o partitură de altă factură decât cea a Desdemonei, Lana Kos s-a văzut pusă în fața unei țesături vocale supra-acute, de coloratură. Se știe ce cere primul act din „Traviata”. Soprana a rezolvat provocarea cu dezinvoltura venită din înzestrarea cu extensie nativă de glas, la care nota de Mi bemol înalt concludivă a apărut însă limitată ca anvergură și consistență. Până atunci, cu toate insonoritățile din registrele central-grav și grav, soprana le-a tratat cu bogăție sonoră și lejeritate pe cele central și înalt în care a încercat și pianissime ce au probat încălzirea treptată a vocii. Mă gândesc la Re bemol-ul acut cu care debutează vocaliza ce precede secțiunea „Sempre libera” din prima arie.

Actul al doilea a adus o Violetta foarte concretă, introvertită și statică în dialogul cu bătrânul Germont, în care sensibilitatea eroinei a transpărut doar în zicerea „Dite alla giovine”, o Violetta deloc surprinsă la apariția lui Alfredo, pe care l-a tratat cu răceală în „Amami, Alfredo”, replică esențială ce include un Si bemol de forță, încărcat de pasiune, aici, neconvingător ca expresie.

După un ultim tablou de act secund în care Lana Kos a pierdut duelul cu coriștii din ansamblul concertato final, a urmat proba de implicare cvasi-totală din actul al III-lea. Soprana s-a rezervat pentru el, mai bine spus pentru ceea ce a urmat ariei „Addio del passato”, încă prea narativă și exterioară, în care simțirea nu a sedus. A vibrat însă la revederea lui Alfredo, a impresionat prin „Gran Dio! morir si giovine” și prin ultimele zbateri ale eroinei, „Prendi, quest'è l'immagine de'miei passati giorni”, ca și prin Si bemol-ul acut al exclamației finale „Oh gioia!”.

Voalări și acute... „ascunse”

Interpretul lui Alfredo a fost nimeni altul decât Adrian Dumitru („Don Carlos”), un cântăreț în plină lansare și afirmare, recent remarcat la debutul în rolul titular din „Don Carlos” de Verdi. La spectacolul cu „Traviata”, junele tenor a prezentat rezultatele aplecării actuale asupra personajelor cu vocalitate spintă (să nu se uite că a fost deja Turiddu din „Cavalleria rusticana” de Mascagni), amprenta fiind pusă pe adresările violente, renunțând la lirismul poetic, evocator, cu care - de pildă - trebuie înzestrată aria „De' miei bollenti spiriti” (actul secund), dar dăruind vigoare cabalettei subsecvente „O mio rimorso!”, încheiată cu un Do natural acut, ușor emis, penetrant în sală, deși nu foarte prelung.

În cântul său s-au mai strecurat unele voalări de sonoritate în primul act, câteva note mai „împinse” în recitativul ariei, sporadice atacuri mai precar impostate (La bemol-ul exclamației la vederea tatălui, dinaintea finalului primei scene a actului al II-lea), dar care nu pot constitui decât preocupări pentru o mai bună concentrare în spectacol, în sensul afișării fără opreliști a

importantelor sale daruri native ce îi justifică evoluția. Tinerețea nu poate fi un impediment. Să ne amintim cântăreți români deveniți legende, care au debutat la vârste de nici 30 de ani în roluri grele, aparent nerecomandate. Sigur, o legitate nu există, dar prudența trebuie să guverneze.

Devotat scenei, Adrian Dumitru a propus un personaj credibil, cu accent pe duetul final „Parigi, o cara”, când cuplul cu soprana a fost realmente cuceritor.

Cu extinsă practică, baritonul Iordache Basalic, ca Giorgio Germont, a frazat frumos, inspirat, cu timbralitate moale, catifelată și omogenitate pe ambitus. Păcat că nu a cântat și cabaletta „No, non udrai rimproveri”, pagină ce urmează cunoscutei arii „Di Provenza il mar” și păcat că a „ascuns” acuta de încheiere a scenei cu Alfredo „Ah ferma!” (Fa natural), evitând - poate - proiecția spectaculoasă în sală. Un Germont de aleasă ținută scenică.

Lana Kos și
Iordache Basalic

Lana Kos și
Iustinian Zetea

Ansamblu, Lana Kos,
Adrian Dumitru

În alte roluri au fost distribuiți Cristina Eremia (Annina cu puritate de sunet), Valentin Racoveanu (Gastone), Sidonia Nica (Flora), Daniel Pop (glas generos în rolul Baronului),

Florin Simionca (Marchizul), Iustinia Zetea (Doctorul), Narcis Brebeanu (Giuseppe), Alin Mânzat (Comisionarul), Adrian Ionescu (Servitorul).

Cu profesionalism a dirijat Vlad Conta, care a știut să stopeze ferm tendințele de intrări nesigure ale coriștilor (iată, chiar la prima lor apariție) și să confere mai mult nerv dansurilor de la balul Florei.

Un tânăr tenor debutant în „Evgheni Oneghin”

Se numește Paul Lungu și intrarea lui în rolul Lenski confirmă politica de întinerire a afișului, pe care Opera Națională București a început-o în ultima vreme și care sunt sigur că va fi continuată de noua conducere. Alături de alte demersuri necesare.

Afișând un lirism plăcut al vocii și un cânt pasional, daruri evidente de la prima intrare în scenă, Paul Lungu a asociat sunete incisive, bine proiectate, („i satisfacția trebuie!”), alături de evocări inspirat duios („v vașem dome”) și acute (La natural) de forță în tabloul întâi al actului secund, la balul Larinei. Celebra arie „Kuda, kuda” a avut linia poetică cerută de scriitura ceaikovskiană, impregnată de filaje expresive (în recitativ) și frumoase pianissime (în strofa a doua). Rutina de scenă îl va îndrepta către rafinarea sporită a discursului melodic în acest rol foarte potrivit ales

pentru startul de carieră la Opera Națională București. Conform uzanțelor, ar urma ca și următorul spectacol cu „Evgheni Oneghin să-i fie atribuit.

Se poate spune că baritonul Cătălin Toropoc este deja un experimentat al rolului titular. Deși în ultima vreme și în cea imediat următoare se arată surprinzător oscilant între roluri de bariton și bas (deja Zaccaria din „Nabucco” și, în viitorul apropiat, Mefisto din „Faust”), artistul a dăruit în spectacol acumulările strânse pe parcursul serilor susținute pe prima scenă lirică a țării și nu numai, ca bariton. Atitudinea în conturarea complexului personaj a primit valențe noi, vocea înzestrată nativ cu rezonanțe prețioase s-a orientat – întrucâtva – către evitarea monotoniei în cânt deși, de multe ori, articulările mai puțin nuanțate, masive, îl prind în pasajele de autoritate sau violență.

Duetul final cu Tatiana a fost o pagină reușit tălmăcită și grație lecturii sopranei Crina Zancu, artistă cu glas proaspăt, strălucitor, pe care l-a condus emoționant între melancolia aducerilor aminte și decizia irefutabilă din finalul încheiat cu „Proșciai naveki!”, un bogat Si natural acut. În primul act, aria scrisorii – confesiune în singurătate – a prezentat, așa cum trebuie, o Tatiana visătoare, cu sensibile arcuiri sonore, așa cum ar fi fost potrivit și în cvartetul primei scene.

Distribuția i-a inclus și pe mezzosoprana Oana Andra (Olga), basul Horia Sandu, nu în cel mai bun moment vocal al carierei (Cneaz Gremin intimist și „grijuliu” cu sonoritățile cântului „sotto voce” în aria din actul al III-lea), mezzosopranele Sorana Negrea (Larina) și Andreea Iftimescu (invitată în Filipievna), tenorul Valentin Racoveanu (cu cel de-al doilea „Brillez” din cupletul francezului Triquet, Sol natural, pierdut în... spațiu, printr-un soi de falset), basul Dan Indricău (Zaretsky și Căpitanul).

Paul Lungu și
Cătălin Toropoc (act I)

Paul Lungu și
Cătălin Toropoc

Oana Andra și
Crina Zancu

Paul Lungu și
Cătălin Toropoc (act II)

Dirijorul
Iurie Florea

Am mai scris. Dirijorul Iurie Florea este un specialist al paginilor lui Ceaikovski, pe care le redă cu simțul imens al poeziei pădurilor de mesteceni, asociat dramaturgiei. Prin calitatea și

preocuparea instrumentiștilor, adecvate culori de sonorități orchestrale ar trebui să-l susțină. Sub conducerea lui Daniel Jinga, Corul Operei Naționale București a susținut atmosfera.

În încheiere, un gând. Menținerea prospețimii este o cerință generală obligatorie, mai ales fiind vorba de producții a căror vechime adună mai puțin de un deceniu. Ambele spectacole dau semne de oboseală, îndeosebi în mișcarea și atitudinea ansamblurilor, a unor soliști, comprimări. Existând, presupun, caiete de regie, le revine asistenților misiunea foarte importantă, esențială, de a menține fiorul artistic, de a-l întreține. Fapt valabil pentru toate spectacolele de pe afiș. Se simte nevoia.

* Foto Sebastian Bucur / Opera Națională București